Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/2297

20.10.2026

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2026/2297

z dne 16. oktobra 2026

o spremljanju nitratov in nitritov v krmi ter preprečevanju nitratov in nitritov v nekaterih posamičnih krmilih

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Znanstveni odbor Evropske agencije za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: Agencija) za onesnaževala v prehranski verigi (v nadaljnjem besedilu: odbor CONTAM) je leta 2020 sprejel oceno tveganja nitratov in nitritov v krmi ([1]).

(2) Agencija je ugotovila morebitno tveganje za zdravje prežvekovalcev zaradi prisotnosti nitratov v krmnih rastlinah in voluminozni krmi ter proizvodih iz njih. Tveganja za zdravje zaradi izpostavljenosti nitritom pri rejnih in hišnih živalih ni bilo mogoče oceniti, saj referenčne vrednosti in/ali ocene izpostavljenosti niso bile na voljo.

(3) Agencija je med drugim ugotovila, da je potrebnih več informacij o prisotnosti nitratov in nitritov v krmnih rastlinah in voluminozni krmi ter iz njih pridobljenih proizvodih ter nitritov v proizvodih in stranskih proizvodih iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač.

(4) Direktiva 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) določa najvišje mejne vrednosti nitritov v posamičnih krmilih, razen silaže, proizvodov in stranskih proizvodov iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač, ter v popolnih krmnih mešanicah.

(5) Kmete bi bilo treba spodbujati k uporabi dobrih praks za preprečevanje visokih vrednosti nitratov in nitritov v krmnih rastlinah in voluminozni krmi ter proizvodih iz njih, nosilcem dejavnosti poslovanja s krmo pa bi bilo treba priporočiti uporabo dobrih praks za preprečevanje visokih vrednosti nitritov v proizvodih in stranskih proizvodih iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač. To bi bilo mogoče doseči z uporabo načel iz Priloge k temu priporočilu.

(6) Zato je primerno, da se priporoči spremljanje nitratov in nitritov v nekaterih posamičnih krmilih ter določijo načela za priporočanje uporabe dobrih praks za preprečevanje visokih vrednosti nitratov in nitritov v nekaterih posamičnih krmilih –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

(1) Državam članicam se priporoča, da ob dejavnem sodelovanju s kmeti in drugimi nosilci dejavnosti poslovanja s krmo spremljajo prisotnost nitratov in nitritov v krmnih rastlinah in voluminozni krmi ter iz njih pridobljenih proizvodih ter nitritov v proizvodih in stranskih proizvodih iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač.

(2) Državam članicam in nosilcem dejavnosti poslovanja s krmo se priporoča, da Agenciji predložijo podatke za njihovo zbiranje v enotni zbirki podatkov v skladu z zahtevami iz navodil Agencije o standardnem opisu vzorca (Standard Sample Description – SSD) za živila in krmo ter dodatnimi posebnimi zahtevami Agencije glede poročanja ([3]).

([1]) Znanstveni odbor EFSA za onesnaževala v prehranski verigi (CONTAM), 2020. Scientific Opinion on the risk assessment of nitrate and nitrite in feed (Znanstveno mnenje o oceni tveganja nitratov in nitritov v krmi). *EFSA Journal* 2020;18(11):6290, 110 str. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6290.

([2]) Direktiva 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. maja 2002 o nezaželenih snoveh v živalski krmi (UL L 140, 30.5.2002, str. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj).

([3]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.

(3) Državam članicam se priporoča, da upoštevajo načela iz Priloge pri priporočanju ukrepov kmetom in drugim nosilcem dejavnosti poslovanja s krmo, s katerimi bi se zmanjšala prisotnosti nitratov in nitritov v krmnih rastlinah in voluminozni krmi ter iz njih pridobljenih proizvodih ter nitritov v proizvodih in stranskih proizvodih iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač.

V Bruslju, 16. oktobra 2026

Za Komisijo
Olivér VÁRHELYI
član Komisije

PRILOGA

Načela za preprečevanje in zmanjšanje nitratov in nitritov v krmi ter zmanjšanje izpostavljenosti živali nitratom in nitritom

1. Uporabljati bi bilo treba dobre kmetijske prakse za zagotovitev, da je vrednost nitratov v krmi tako nizka, kot je razumno mogoče doseči, in sicer z zagotavljanjem dobrih pogojev za pridelovanje in posebno pozornostjo, ki jo je treba nameniti gnojenju z dušikom (ki ne sme biti prekomerno in pozno). Dejavniki, za katere je znano, da povzročajo kopičenje nitratov v rastlini, vključujejo sušo, oblačno ali hladno vreme in uporabo nekaterih fitofarmacevtskih sredstev.

2. Vrednost nitratov je odvisna tudi od stopnje zrelosti (medtem ko so vrednosti nitratov pri mlajših rastlinah običajno višje, se z zorenjem rastlin znižujejo) in dela rastline (večina nitratov je v spodnjem delu stebla). Zato se z žetvijo tik pred zrelostjo in z dvignjeno glavo rezalnika, s čimer bi se selektivno izognili spodnjim delom stebla, zmanjša tveganje za toksičnost nitratov.

3. Krmne rastline in voluminozna krma z visoko vsebnostjo nitratov se po možnosti pobirajo in hranijo kot silaža, saj postopek fermentacije pri siliranju krme zniža vrednosti nitratov, kadar poteka v dobrih pogojih.

4. Zagotoviti bi bilo treba, da voda za napajanje živali ali za proizvodnjo krme vsebuje nizke vrednosti nitratov (npr. manj kot 200 mg/l).

5. Primerno je pregledati, kakšna je prisotnost nitratov v krmi, za katero je znano, da vsebuje visoke vrednosti nitratov, in zlasti v vremenskih in/ali proizvodnih pogojih, za katere je znano, da povzročajo višje vrednosti nitratov kot običajno. Če pregled pokaže možnost visoke vrednosti nitratov, je primerna kvantitativna analiza. V primeru zelo visokih vrednosti nitratov (npr. > 4 000 mg/kg pri krmi z 12-odstotno vsebnostjo vlage) bi se bilo treba izogibati krmljenju brejih živali s to krmo in omejiti delež te krme v obroku za druge živali.

6. Visoke vrednosti nitritov v proizvodih in stranskih proizvodih iz sladkorne pese in sladkornega trsa ter iz proizvodnje škroba in alkoholnih pijač bi bilo treba preprečiti z izogibanjem bakterijskim okužbam ali njihovim zmanjševanjem. Posamična krmila, ki vsebujejo več kot 200 mg/kg nitrita kot $NaNO_2$ (glede na krmo z 12-odstotno vsebnostjo vlage), se ne bi smela uporabljati za krmljenje živali.